O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

ЕЛДИҢ БИРЛИГИ ҲӘМ АБАДАНЛЫҒЫ—ДОСЛЫҚТА!

«ИНСОН ВА ҚОНУН» • КҮШ — ӘДИЛЛИКТЕ

Газета 1996—жыл 1—сентябрьден шыға баслады.

20—ИЮЛЬ 1998 ЖЫЛ №20 (64) ДҮЙШЕМБИ

сатыўда еркин баҳада

ADAM HA'M NIZAM

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҲУҚЫҚ ҚОРҒАЎ УЙЫМЛАРЫНЫҢ ЖӘМИЙЕТЛИК—ҲУҚЫҚЫЙ ГАЗЕТАСЫ

Республика прокуратурасында

Жақында Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасында қала ҳәм район прокурорлары қатнасында, - Республика Нрокуроры 3 дәрежели Мәмлекетлик әдиллик кеңесшиси Ҳ. Халимовтың басшылығында кеңейтирилген коллегия мәжилиси болып өтти.

Мәжилисте 1998 жыл 1-ярымында жәмийетлик реформалар шараятында алып барған ислериниң жуўмақлары ҳәм 2-ярым жылдағы ўазыйпалары ҳаққындағы мәселе қаралды.

Бул мәселе бойынша Республика прокурорының 1-орынбасары Ж. Б. Нарымбетов кең түрде баянат жасады.

Баянатшы өз сөзинде Республика Прокуратура уйымлары тәрепинен нызамлылықты беккемлеў, жынаятшылыққа қарсы гүрести күшейттириўде әмелге асырылған ислерге тоқталып өтти.

Күн тәртибиндеги мәселе жүзесинен Нөкис қалалық прокуроры А. Низанов, Төрткүл районы прокуроры Ш. Аберқулов, Беруний районы прокуроры С. Жуманиязов, Елликқала районы прокуроры К. Юсупов, Тахиатас қалалық прокуроры В. Алламуратов, Хожели район ара прокуроры А. Абдуллаев, Қоңырат район ара прокуроры Е. Қайыпбергенов, Қараөзек районы прокуроры Б. Мәмбетназаров, Арал тәбиятты қорғаў прокуроры Ж. Айымбетов, Республика прокуратурасының бөлим баслықлары К. Алеминов, ҳәм Х. Қурбановлар шығып сөйледи.

Мәжилисте Қарақалпақстан Республикасы прокуроры Ҳ. Халимов жуўмақлаў сөз сөйлеп, ол өз сөзинде қала ҳәм район прокурорлары алдына жәмийетлик, мәмлекетлик, акционерлик жәмийетлер мүлклериниң сақланыўы, аўыл хожалық тараўында пахта, салы дәнли егин зүрәәтлериниң басқыланып заяланыўы, урлық, талан-тараж қылыў, жағдайларының алдын алыў, ден-саўлықты сақлаў, тутыныўшылардың ҳуқықларын қорғаў ҳәм басқада Нызамлардың орынланыўын турақлы бақлаўға алыў, басқа ҳуқық қорғаў уйымлары менен биргеликте жынаятшылыққа қарсы гүрес, оның алдын алыўға қаратылған Дәстүрлердиң турақлы орынланыўын тәмийинлеў ҳаққында айқын ўазыйпалар белгиледи.

Коллегия мәжилиси исине Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңеси Комитет баслығы Ж. Садықов, Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси юридикалық бөлими баслығы З. Шамуратова қатнасты.

Мәжилисте күн тәртибиндеги мәселе бойынша тийисли қарар қабыл етилди.

Минтақавий илмий — амалий анжуман

Урганч шаҳрида вилоят ҳокимияти мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси прокуратураси ва Адлия вазирлиги ташаббуси билан прокуратура, адлия ва суд ходимларининг минтақавий илмий—амалий конференцияси ўтказилди.

Анжуманни Республика Бош прокурорининг биринчи ўринбосари А. Эргашев олиб борди.

Анжуманда Олий Мажлиснинг 1-чақириқ XI сессиясида қабул қилинган «Ер», «Оила» кодекслари, «Қишлоқ хўжалиги ширкати», «Деҳқон хўжжалиги», «Фермер хўжалиги» ҳамда «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонунларни амалиётга тадбиқ этиш масалалари муҳокама этилди.

Мазкур кодекслар ва қонунларни ишлаб чиқишда фаол иштирок этган олимлар ва мутахассислар ўз маърузаларида бу ҳуқуқий ҳужжатлар деҳқонларда ерга эгалик қилиш туйғусини мустаҳкамлаш, уларнинг ўз меҳнат натижаларидан баҳраманд бўлиш борасидаги ҳуқуқларини тўлиқ таъминлаш, пайчиликни жорий этиш асосида қишлоқда мулкий муносабатларни такомиллаштиришга қаратилганлигини атрофлича таҳлил қилиб бердилар. Ўз навбатида бу масалаларнинг ижобий ҳал этилиши қишлоқ хўжалигининг тараққиётига ва иқтисодий ислоҳатларни чуқурлаштиришга хизмат қилиши ҳақида сўз юритдилар. «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги қонуннинг ижтимоий-сиёсий ҳаётимиздаги ўрни, энг муҳими, қонуннинг янги таҳририда халқнинг ҳоҳиш—иродаси эътиборга олинганлиги таъкидлаб ўтилди.

Минтақавий мажлисга Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти прокуратураси ходимлари, туман прокурорлари, вилоят, шаҳар ва туман судьялари қатнашдилар.

Н. ТЎРАБОЕВ,
Ўз мухбиримиз.

БОЗОРБОЙ АДИЛОВ

ҚЎРИҚЛАШ ХИЗМАТИ ХОДИМЛАРИНИНГ ҲИССАСИ КАТТА

Қўриқлаш хизмати—жиноятнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш, давлат ва халқ мулкини ҳимоя қилиш, фуқароларнинг қонун билан ҳимоя қилинадиган ҳуқуқларига ва эркинликларига тажовуз қилишга йўл қўймасликка қарши курашнинг асосини ташкил қилади.

Яқинда бизнинг махсус мухбиримиз П. ХАБИБУЛЛАЕВ Қорақалпоғистон Республикаси Ички Ишлар Вазирлиги қўриқлаш бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Б. АДИЛОВ билан юзлашиб, қўриқлаш бўлимининг бугунги кундаги олиб бораётган ишлари ҳақида суҳбатлашди.

—ҚР ИИВ қўриқлаш хизмати бўлимлари ходимлари қўриқланаётган объектларнинг фуқаро уйларининг даҳлсизлигини таъминлашдан ташқари, жиноятнинг олдини олиш ва жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришни шаҳар ва туманлардаги оператив вазиятларни яхшилаш, ўзларининг энг асосий вазифаларидан бири деб тушунган ҳолда ички ишлар идораларининг бошқа хизмат соҳалари вакиллари билан ҳамкорликда намунали хизмат қилмоқдалар.

1998 йилнинг шу кунига қадар қўриқлаш хизмати ходимлари томонидан жами 27 шахс ушланиб, улар қаршисига 24 та жиноий иш қўзғатилди. Жиноятчиликнинг олдини олиш борасидаги ишларни анализлаганимизда ўғирлик учун 16 шахс, талончилик учун 3 шахс, наркотик моддаларни сақлаш бўйича 2 шахс, гиёҳванд моддаларни ўстириш бўйича 2 шахс, қидирувда юрган 4 шахс жиноий ишлар ва жиноятлар нафарини қурайди.

Бу соҳада шаҳар ва туман қўриқлаш бўлимлари томонидан Нукусда—16 та, Қораузакда—16 та, Тахиатошда—1 та, Қўнғиродта—2 та, Чимбойда— 2 та, Амударёда—2 та жиноий ишлар бўлган.

Ички ишлар бўлимига келтирилган маъмурий ҳуқуқбузарликка йўл қўйган шахслар сони жами 2438 бўлиб, майда безорилик содир этганликлари учун 166 шахс, йўл ҳаракати қоидаларини бузганликлари учун 364 шахс, дайдилик учун 5 та шахс ва бошқа ҳуқуқбузувчилар сони 1903 шахсни қурайди. Жами бўлиб майда талончилик учун ушланган шахслар сони 820 фуқаро бўлиб ўлардан олинган моддий-товар бойликларининг умумий миқдори 55,2 минг сўм бўлди.

Юз берган жиноий ишларни қуйидаги мисолларда ҳам кўриш мумкин.

1998 йил 8 март куни кундузги 13-00 лар чамасида номаълум шахс, фуқаро Е. Баевнинг пулларини уғирлагани ҳақида хабар эшитгач постта юрган Нукус шаҳар ИИБ-и қўриқлаш бўлими милиционерлари—милиция старшинаси Х. Мадаминов ва милиция кичик сержанти А. Султановларнинг тезкор ишлаган ҳаракатлари натижасида фуқаро Ж. Алданғаров, (илгари судланган) ИИБ-га олиб келинди.

Наркотик моддаларни ноқонуний айланишга ва гиёҳванд ўсимликларни етиштиришга қарши Республика миқёсида ўтказилаётган «Қора—дори» тадбирларида ҳам қўриқлаш хизмати ходимлари ўзларининг ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Нукус шаҳар ИИБ жиноят қидирув ходимлари билан рейдта юрган Нукус шаҳар ИИБ Қўриқлаш бўлими взвод сардори милиция лейтенанти Р. Сарибоев 1998-йил 7-апрель куни фуқаро Ш. Ганиевнинг уйин текширишганда 7,1 грамм гашиш 2 грамм анаша топилди ва у қулга олинди. 1998 йил 9 апрель куни фуқаро Ю. Пакнинг уйин текширув пайтида 3 грамм анаша—гашиш, 2 грамм опиўм—трек топилди ва у ҳам қўлга олинди. «Қора—дори» операцияси пайтида Нукус шаҳар ИИБ қўриқлаш бўлими милиция кичик сержанти М. Тауекелов ва қатордаги милиционер Б. Елмуратов 1998 йил 28 май куни К. Ибрагимовнинг ер участкасини текширув чоғида эни 2,5 метр, узунлиги 4,6 метр, баландлиги 36 см бўлган кўкнар ўсимлигини аниқлаб, бу факт бўйича жиноий иш қузғатилди.

Қўриқлаш хизматининг ходимлари қидирувда юрган жиноятчиларни ушлашида ҳам бошқаларга ўрнак бўлиб хизмат қилмоқдалар.

Терговдан қочиб ва қидирувда бўлган Р. Разов исмли шахсни Қораузак тумани ИИБ қўриқлаш бўлинмаси милиционерлари—милиция кичик сержанти С. Юсупов ва Р. Яхияевлар томонидан Қозоғистон Республикаси Атраў шаҳаридан излаб бориб ушлаб келди.

«Ўғирлик таги—хорлик» деб ота-боболаримиз тўғри айтган. Давлат ва халқ хўжалиги объектларидан фуқаро уйларидан ўғирлик қилган ҳар бир шахс ўз жазосини албатта олади.

1998 йил 7 январь куни Чимбой тумани мол семиртириш базасидан 2 бош қора мол ўғирланганлиги ҳақида ИИБ га хабар берилган, Ўз истаги билан қўриқлаш бўлинмаси милиционери, милиция сержанти Б. Тожибоев гумондор сифатида фуқаро А. Айтмуратовни ИИБ га олиб келади ва тергов натижасида у ўз ўғирлигини бўйнига олди.

1998 йил 6 февраль куни «Тун» операцияси пайтида номаълум шахс Нукус шаҳрида яшовчи Н. Власенконинг уйига кириб 1 гилам, «Весна—309» магнитофонини, 9 компакт кассетани, «Рекорд» рангли телевизорни ўғирлаб кетаётган пайтида ИИБ Қўриқлаш бўлими инспектори милиция капитани Ж. Накиповнинг тезкор ҳаракатлари натижасида А. Жиемуратов исмли шахс ушланди ва ИИБ га олиб келинди.

Ана шундай мисолларни келтириш мумкин.

Ички ишлар идораларининг хизмат соҳалари турлича бўлгани билан барчаси бир-бири билан боғлангандир, бир хизмат соҳаси иккинчи бир хизмат соҳасини мунтазам равишда тўлдириб боради. Жиноятчиликка қарши курашда ва унинг олдини олишда ҳам мана шу ўзаро ҳамкорликда олиб борилаётган ишларининг самараси каттадир.

Қорақалпоғистон Республикаси ИИВ Қўриқлаш хизмати ходимлари ўзларининг бундан кейинги хизмат фаолиятларини ҳамкорликда олиб бориб, қўриқланаётган объектларнинг даҳлсизлигини таъминлаш, давлат ва халқ мулкини турли жиноятчиликдан сақлашда ҳамиша таёр туриб, ўз олдиларига қўйилган вазифаларни аъло даражада бажаришга доим тайёрдирлар.

(Боши ўтган сонда).

Аср вабоси

Мамлакатимизга гиёҳванд моддаларнинг кириб келишига ва олиб ўтилишига Афғонистонда давом этаётган биродаркушлик уруши ҳам сабаб бўлмоқда. Эслатиб ўтамизки, бу мамлакатнинг бир йиллик опий ҳосили 3 минг тоннадан ошади. БМТнинг маълумотларига кўра 1995—96 йилларда жаҳон миқёсидаги наркотик моддаларнинг 39 фоизи Афғонистонда етиштирилган. Энг ўткир героин тайёрлашга ихтисослашган лабораториялар ҳам худди шу мамлакатда жойлашган. Айни пайтда Афғонистонда 100 га яқин героин ишлаб чиқариш бўйича тозаловчи заводлар ишламоқда. Кузатишлардан маълум бўлишича, сўнгги пайтларда турли халқаро наркогуруҳлар «Олтин яримой» деб аталаётган мамлакатлардан МДҲ ва Европа мамлакатларига гиёҳванд моддалар олиб ўтишда Ўзбекистон ҳудудидан фойдаланишга уринмоқдалар. Натижада маълум миқдордаги наркотик моддалар бу ерда «сингиб» кетмоқда.

Ўзбекистондаги гиёҳвандлик билан боғлиқ вазиятга Россиянинг наркогуруҳлари таъсир кўрсатмоқда. Бу мамлакат охирги пайтларда МДҲ ва ҳатто Европа ҳудудларида наркотик хомашёнинг асосий истеъмолчисига айланди. Россияда героин, опий, гашиш, марихуана каби кучли таъсирга эга наркотиклар бозори чаққон бўлганлиги сабабли бу мамлакатга гиёҳванд моддалар Афғонистон ва Тожикистондан Қирғизистон, Ўзбекистон, Қозоғистон орқали ўтказилмоқда.

Ўзбекистон ва Афғонистон ўртасидаги давлат чегарасининг ёпилиши натижасида Ўзбекистонга автомобиль ва темир йўллар орқали келадиган наркотиклар ҳажми қисман камайди. Лекин ташвишлиси шундаки, Афғонистонда тайёрланаётган гиёҳванд моддалар Тожикистон ҳудуди ва «яшил чегара»лар орқали Ўзбекистонга кириб келиши ҳодисалари сақланиб қолмоқда. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, бу ўтказишлар пухта уюштирилган ҳолда, аниқроғи, баъзан қабиҳ ниятни қурол ишлатиш йўли билан амалга оширишга уринилмоқда. Масалан, 1997 йилда МХХ томонидан олти нафар қуролланган, чегара бузувчи контрабандистлар фаолиятига чек қўйилди. Улардан 248 кг. наркотик моддалар ва ўт очувчи қуроллар тортиб олинди. Яна бир мисол. 1997 йил 3 декабрь куни Душанбедан Термизга келаётган Тожикистон фуқароси Сахиев А. га тегишли автоулов кўрикдан ўтказилаётганда унинг ёнилғи бакидан 11 кг. 570 гр. героин топилди. Ўтган йил 21 августда Россия фуқароси Даврушенко В. га тегишли автомашина текширилаётганда унда оз эмас 47 кг. 600 гр. опий бор экан. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қуйида қўшни Марказий Осиё давлатларида наркобизнес билан боғлиқ айрим факт ва рақамларни келтиришни лозим топдик.

ТОЖИКИСТОНДА

Инсон руҳиятига кучли таъсир этувчи ва гиёҳванд моддаларнинг жамиятдаги айланишини тўхтатиш ҳақидаги қатъий фикрларга қарамасдан Тожикистонда гиёҳванд моддаларни етиштириш, ташиш ва уни истеъмол қилиш ҳоллари кескинлашиб бораётгани аниқ мисолларда кўринмоқда. Масалан, 1997 йилда Тожикистонда 4 тонна, 600 кг. гиёҳванд моддалар ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан қўлга туширилган. Республика Президенти И. Раҳмонов мамлакат хавфсизлик кенгашининг ана шу мақсаддаги кенгайтирилган мажлисида ҳам гиёҳвандлик ҳолатлари кўпаяётганлиги, айниқса наркобизнес «мамлакат хавфсизлигига таҳдид» солаётганини ва бу нарса «миллий фожиа» эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтган.

Тожикистон расмий вакилларининг «Новости» агентлиги мухбирига таъкидлашича, бу мажлиснинг зарурлиги энг аввало наркотик моддаларни истеъмол қилувчилар сони юқори суръатларда кўпаяётганлиги, айниқса ёшлар ўртасида бу ҳолат кескин ошиб бораётганлигидир. Бангиларнинг заҳру қотилдан укол йўли билан фойдаланишларининг муттасил ўсиб бориши мамлакат раҳбариятини ташвишлантирмоқда. Чунки бу иллат мамлакат аҳолиси ўртасида СПИД касаллиги тарқалишининг хавфини оширади. Бугунги кунда Тожикистонда 2211 нафар бангилар тиббиёт шаҳобчалари рўйхатида турибди. Бундан ташқари наркобизнес жиноятлари билан боғлиқ бўлган фактларда республика ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идоралари ходимларининг ҳам маълум маънода рўй-рост қўли борлиги матбуот котиби томонидан таъкидланган. Масалан, ўтган йили 25 нафар ана шундай идоралар масъул ходимларидан 134 кг. 857 гр. гиёҳванд моддалар тортиб олинган. Шундан 128 кг. ни опий, 5 кг.ни героин ташкил қилади.

Расмий хабарларга қараганда ўтган йили республикамизда 268 нафар Тожикистон фуқароси гиёҳванд моддалар билан қўлга туширилган. Улардан бир тонна атрофида бўлган наркотик моддалар тортиб олиниб, йўқ қилиб ташланган. Энг аянчлиси шундаки, шу йилнинг ўтган даври мобайнида атиги бир ҳафта ичида Тожикистон ва Ўзбекистон чегара постида бир тоннага яқин наркотик моддалар ушлаб қолинган. Ана шу гиёҳванд модданинг 100 килограммини энг ўткир гиёҳванд модда—героин ташкил қилишини Тожикистон раҳбари ўша йиғилишида алоҳида таъкидлаб ўтган.

ҚОЗОҒИСТОНДА

Ўтган йили Қозоғистон ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан мамлакат ҳудудидан 17 тонна наркотик моддалар қўлга туширилиб, мусодара қилинди,—деб хабар қилади БМТ нинг гиёҳванд моддалар устидан назорат қилиш халқаро дастури координатори Алма Есергенова. У шу кунларда БМТ Бош Ассамблеясининг гиёҳванд моддалар устидан халқаро назорат муаммолари юзасидан ўтказилаётган анжуман аввалида Алматида ўтказган матбуот конференциясида бу фикрларини айтганди.

Гиёҳванд моддалар билан шуғулланиш, уни ташиш, истеъмол қилишнинг хунук оқибатлари Қозоғистон ҳукуматини ҳам ташвишлантириб турибди. Ана шу иллатларни йўқотиш учун ҳам ҳукумат раҳбарларининг илтимосига биноан БМТ нинг гиёҳванд моддалар устидан назорат қилиш халқаро дастури томонидан махсус режа ишлаб чиқилмоқда. Бу режа 1999 йилдан 2003 йилгача босқичма-босқич амалга оширилиши мўлжалланмоқда.

ТУРКМАНИСТОНДА

Туркманистон Миллий хавфсизлик қўмитаси ва Мари вилоят божхона хизматчилари ҳамкорликда ўтказган операцияда Туркманистон темир йўлининг Майский станциясида 7,5 тонна гиёҳванд моддалар қўлга туширилган. Бу катта миқдордаги наркотик модда контейнерда Афғонистондан келтирилган. Лекин гиёҳванд моддани белгиланган манзилга етказиб, ундан катта миқдорда моддий манфаатдорлик кутган жиноий гуруҳларнинг ниятлари шу тахлит амалга ошмасдан қолган. Туркманистоннинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари бундай ҳолатга биринчи бор дуч келишаётгани йўқ,— дейди «Новости» мухбири. Фикримизнинг исботи учун, яқинда Туркманистон орқали ўтадиган яна бир поезд божхоначилар кўригидан ўтказилаётганда унда 7 тонна уксус ангидриди борлиги аниқланиб, қўлга олинган. Уксус ангидриди асосан кучли таъсир этувчи гиёҳванд модда (героин) ишлаб чиқаришда зарур бўладиган асосий технологик хомашёдир.

1997 йилда фақатгина Мари вилояти божхоначилари томонидан 20 тонна гиёҳванд моддалар ушлаб қолинган бўлса, 1996 йилда эса Республика бўйича 16 тоннадан кўпроқ гиёҳванд модда қўлга туширилган.

ҚИРҒИЗИСТОНДА

Хитой ҳукумати Қирғизистон билан чегара ҳудудларидаги постларида назоратни янада кучайтиришга қарор қилди. Бунга Афғонистондан Қирғизистон орқали Хитойга кириб келаётган гиёҳванд моддаларнинг бу йил яна кўпайганлиги сабаб бўлган. Қирғизистонда ҳам гиёҳвандлик билан ҳайриқонуний шуғулланиш ҳолатларининг ўсиб бориши, уни етиштирувчилар, ҳамда маҳаллий бангиларнинг кўпайиши ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар олдида катта муаммолар туғдирмоқда. Бу иллат мамлакатда жиноятчилик кўламининг кенгайишига, айниқса, гиёҳвандлик билан боғлиқ халқаро жиноятлар содир бўлишига омил бўлмоқда. Ўтган йили мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари томонидан 2 минг 427,6 кг. гиёҳванд модда қўлга туширилди. Бу борадаги рақамларга назар ташлайдиган бўлсак, қирғизистонда йил сайин гиёҳвандлик билан боғлиқ жиноятлар, уни ташиш ва истеъмол қилиш ҳолатлари кўлами кенгайиб бораётганини кузатиш мумкин. Масалан, 1993 йилда гиёҳвандлик билан боғлиқ 2145 та жиноят содир этилган бўлса, 1997 йилга келиб эса, бу «кўрсаткиш» 3103 тага етган. Мамлакатда гиёҳвандлик муаммолари ва унга қарши кураш олиб борилишига қарамасдан янги-янги гиёҳвандларни ҳисобга олишга тўғри келмоқда. Фактларга суянсак, 1994 йилда мамлакат миқёсида 1590 нафар гиёҳванд ҳисобда турган бўлса, 1997 йил охирида эса уларнинг рўйхатда турганлар сони 3755 нафарга етган. Бангиликнинг оғир, мудҳиш оқибатлари ва унга қарши кураш борасида мамлакатда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилсада, ҳанузгача у ўзининг ижобий натижаларини берганича йўқ.

* * *

Ўзбекистон ҳукумати гиёҳвандликка қарши кураш, уни йўқ қилиш бўйича халқаро мажбуриятларни оғишмай амалга оширмоқда. Мамлакатимизда гиёҳванд моддаларни назорат қилиш бўйича давлат комиссияси тузилган.

Республикамизда гиёҳванд моддаларни назорат қилувчи Миллий ахборот-таҳлил маркази томонидан наркотикларнинг ноқонуний айланишига, истеъмол қилинишига қарши 2000 йилгача режалаштирилган Давлат Дастури лойиҳаси тайёрланди. Гиёҳвандликни назорат қилиш юзасидан қонунчиликни такомиллаштириш мақсадида Давлат комиссияси қарори асосида Миллий марказ Адлия вазирлиги билан ҳамкорликда янги қонун лойиҳасини ишлаб чиқди. Ҳар йили гиёҳвандликка қарши кураш учун йирик маблағлар ажратилмоқда. Ҳукуматимиз ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг қатъий саъй-ҳаракатлари натижасида айни шу борадаги жиноятлар сони камайиб бормоқда. Ўтган йиллар Афғонистондан Ғарб давлатларига олиб кетилаётган тонналаб наркотик моддаларнинг қўлга олиниб йўқ қилиб ташланиши Ўзбекистон ҳудуди наркобизнес жиноятчи гуруҳлари учун ўтиб бўлмас тўсиққа айланиб бораётганига ёрқин далилдир.

Зариф МИРЗАҚУЛОВ.

«Қара дәри — 98»

НӘШЕБЕНТЛИККЕ ҚАРСЫ ГҮРЕСТИ КҮШЕЙТЕЙИК

Бүгинги күнде республикамыз бойлап нәшебентликке қарсы гүрес күн сайын ҳәўиж алмақта. Бул бойынша ҳүкиметимиз тәрепинен ҳуқық қорғаў уйымларының хызметкерлери алдыларына бир қатар ўазыйпалар жүкленип отыр. Белгиленген ўазыйпаларды әмелге асырыў мақсетинде тийисли уйымлар Республика аймағында кең көлемде жумыс алып барып атыр.

Жақында бизиң жәмийетлик хабаршымыз Ж. ТАҢЫРБЕРГЕНОВ Қоңырат районының ишки ислер бөлиминде болып, бөлимниң жынаят қыдырыў бөлимшесиниң баслығы, милиция аға лейтенанты Полат ЖҮГИНИСОВқа жолығып олардың район аймағында гиябентликке, нәшебентликке қарсы алып барып атырған жумыслары ҳаққында гүрриңлесип қайтты.

—Республикамыздың дерлик барлық аймақларындағыдай бизлердиң бөлимимиз де елимизде гиябентликке, нәшебентликке қарсы гүресте бир қанша жумыслар алып барып атыр. Алып жүриў, қабыл етиў, сатыў, егиў, сақлап қойыў қадаған етилген гиябентлик затларды өзлерине қабыл еткен адамлардың санасының өзгериўи, қыялының бузылыўы, сондай-ақ оның нәтийжесинде аўыр жынаятлар жүз бериўи олардың шаңарақларының бузылыўына алып келиўи мүмкин екенлигин пуқараларға түсиндириўде хызметкерлеримиз орынларда болып үгит-нәсият жумысларын алып барады. Бирақ соған қарамастан айырым пуқаралар тәрепинен бул иллет бойынша жынаятқа қол урылып атырғанлығы әлбетте ашынарлы жағдай.

Бөлимимиз тәрепинен усы жылдың алты айы ишинде нәшебентликке байланыслы бир неше жынаят анықланып, айыпланыўшылар тийисли жазаларын алды. Мысал ушын айтатуғын болсақ, усы жыл 9-февраль күни Қоңырат районы пуқарасы Мақсет Қалмуратов өзиниң буннан бурын бир неше мәрте судланғанлығынан тийисли жуўмақ шығармай, қасында алып жүрген нәшебентлик зат болған 4,5 гр муғдардағы «анаша» менен иркилди. Тергеў нәтийжесинде оның ҳәрекетлеринде жынаят белгилериниң бар екенлиги анықланып, ол 2 жыл азатлықтан маҳрум етилди. Сондай-ақ 16-февраль күни Қоңырат район пуқарасы Бекбосынова Светлана өзи менен бирге 130 гр нәшебентлик затын алып жүргенинде усланып, оның қарсысына жынайы ис қозғатылып, оған 12 жыл еркинен айырыў жазасы белгиленди. Бундай мысалларды және көплеп келтире бериў мүмкин.

Бул иллет бизиң келешек әўладларымызға өзиниң зыянын тийгизиўи сөзсиз. Соның ушын да биз нәшебентликке қарсы гүрести буннан да жоқары дәрежеде алып барыўымыз лазым.

Ҳәзирги ўақытта «Қара дәри—98» операциясын сапалы өткериў мақсетинде бизлер миллий қәўипсизлик хызмети, бажыхана ҳәм басқа да ҳуқық қорғаў уйымлары менен биргеликте жумыс алып барып атырмыз.

«Ағла шаңарақ» — көрик таңлаўы

Жақында Нөкис қаласында «Ағла шаңарақ» атамасында өткерилген районлар аралық көрик таңлаўында жеңимпаз болған үлгили шаңарақлардың белгиленген шәртлер бойынша беллесиўи болып өтти. Бул көрик таңлаўда жоқары таярлықлар менен келген Тахтакөпир районы «Дәўқара» пуқаралар жәмәәтинде жасаўшы Шайқыман Айтмуратовлардың шаңарағы жеңимпаз болды ҳәм Өзбекстан Республикасы бойынша өткерилетуғын жарысқа жолламa алды.

Ш. Айтмуратовтың 13 перзенти бар. Олардың бәри де камалға келип, елихалқына әдиўли хызмет етип, механизатор, дийқан, экономист, педагог, шыпакер, тигиўши, инженер ҳәм басқа да кәсип ийелери. Ал бир перзенти Қайратдин юридикалық жоқары маглыўматқа ийе. Ҳәзирги күнде ол ишки ислер министрлиги МАИ бөлиминиң хызметкери, милиция аға лейтенанты.

Өткерилген көрик таңлаўға Қайратдин де қатнасып, онда өзиниң уқыплылығын көрсете алды.

Үлгили шаңарақ ағзаларын бул табыслары менен қутлықлап, шаңарақлар арасындағы ендйги басқышларда табыслар тилеймиз.

Ж. ӨТЕНИЯЗОВ,
ҚРИИМ хызметкери, ишки хызмет капитаны.

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИЛЛИЙ БАНКИ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН БӨЛИМИ

NBU

БИЗЛЕР КЛИЕНТЛЕРИМИЗДИҢ ТАПСЫРМАЛАРЫН ИСЕНИМЛИ, САПАЛЫ ҲӘМ ТЕЗ ОРЫНЛАЎҒА КЕПИЛЛИК БЕРЕМИЗ

*

БАНКИМИЗДИҢ ХЫЗМЕТ КӨРСЕТИЎ ДӘРЕЖЕСИ ҲӘМ КЕҢ КӨЛЕМДЕГИ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ ДҮНЬЯ ЖҮЗИЛИК ТАЛАПЛАРҒА ЖУЎАП БЕРЕДИ

*

МИЛЛИЙ БАНКТИҢ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН БӨЛИМИ ҲӘМ ОНЫҢ ФИЛИАЛЛАРЫ СИЗГЕ ТӨМЕНДЕГИ ХЫЗМЕТЛЕРДИ КӨРСЕТИЎГЕ ТАЯР:

барлық түрдеги есап-китап операциялары
миллий ҳәм сырт ел валюталарында кредит бериў
конверсия операциялары
миллий ҳәм сырт ел валюталарында аманатлар қабыллаў
траст операциялары
пластик карточкалар арқалы пайдаланатуғын есап бетлерин ашыў (Миллий банктиң ВИЗА, сўмдағы карточкалары)

МИЛЛИЙ БАНКТИҢ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН БӨЛИМИНИҢ АМАНАТ САҚЛАЎ ҚАССАЛАРЫ ТӨМЕНДЕГИ АМАНАТ ТҮРЛЕРИН ҚАБЫЛЛАЙДЫ:
МИЛЛИЙ ВАЛЮТА—СЎМДАҒЫ АМАНАТЛАР:

талап еткенге шекем	— жылына 15% өсим
мүддети 1 жылға	— жылына 24% өсим
мүддети 2 жылға	— жылына 26% өсим
мүддети 2 жылға қосымша пул салыўға болатуғын	— жылына 30% өсим
мүддети 3 жылға	— жылына 28% өсим
мүддети 5 жылдан жоқары	— жылына 32% өсим
мүддети 6 айға	— жыллық 16% өсим
қысқа мүддетли «Таътил» («Дем алыс») аманаты:	
3 айға	— ҳәр айға 3% өсим
6 айға	— ҳәр айға 3% өсим
9 айға	— ҳәр айға 3% өсим
12 айға	— ҳәр айға 3% өсим
мүддетли «Ақсақал» аманаты	— жылына 25% өсим
мүддетли «Мийирман ана» аманаты	— жылына 25% өсим
узақ мүддетли «Сарпай» аманаты	— жылына 33% өсим
узақ мүддетли «Тойға» аманаты	— жылына 32% өсим
сўмдағы «ВИЗА» пластик карточкасы	— жылына 40% өсим

СЫРТ ЕЛ ВАЛЮТАСЫНДАРЫ АМАНАТЛАР:

АҚШ долларында (қалдығы 500 ден 10000 АҚШ долларында болғанда)
талап еткенге шекем — жылына 4,0% өсим
мүддети 1 жылдан 2 жылға шекем—жылына 5,5% өсим
мүддети 2 жылға ҳәм жоқары—жылына 6,0% өсим
АҚШ долларында (қалдығы 10000 АҚШ долларында ҳәм жоқары)
талап еткенге шекем—жылына 4,5% өсим
мүддети 1 жылдан 2 жылға шекем — жылына 6,0% өсим
Россия рублинде (қалдығы 1 мың рубль ҳәм жоқары)
талап еткенге шекем—жылына 4,0% өсим
мүддети 6 айдан аслам—жылына 8,0% өсим
Аманатлар жумыс күнлери саат 9.00 ден саат 18.00 ге шекем қабыл етиледи.

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИЛЛИЙ БАНКИ ҚАРАҚАЛПАҚСТАН БӨЛИМИ ҲӘМ ОНЫҢ ФИЛИАЛЛАРЫ БӘРҲӘМА СИЗЛЕРДИҢ ХЫЗМЕТИҢИЗДЕ!

Банк бөлиминиң филиаллары:

Нөкис бөлими—Нөкис қаласы, Ғәрезсизлик көшеси №52 жай, телефон: 7—48—82,
Хожели филиалы—Хожели қаласы, Ломоносов көшеси, №2 жай, телефон: 4—32—28,
Төрткүл филиалы—Төрткүл қаласы, Төрткүл көшеси №56 жай, телефон: 2—17—13,
Қоңырат филиалы—Қоңырат қаласы, Ғәрезсизлик көшеси, №31 жай, телефон: 2—39—79,
Шымбай филиалы—Шымбай қаласы, Гагарин көшеси, №24 жай,

Клиентлеримиз бизлер көрсетип атырған бийпул хызметлердиң төмендеги түрлерин пайдаланыўы мүмкин:

МИЛЛИЙ ҲӘМ СЫРТ ЕЛ ВАЛЮТАСЫНДА АМАНАТЛАР АШЫЎ
«ТАЛАП ЕТКЕНГЕ ШЕКЕМ» ДЕПОЗИТ ЕСАП БЕТЛЕРИН АШЫЎ
ИНВЕСТИЦИЯНЫ ЫЛАЙЫҚЛАСТЫРЫЎДЫҢ ТЕХНИК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫН ДҮЗИЎ
ОПЕРАЦИЯЛАР ҲӘР КҮНИ СААТ 13.00 ГЕ ШЕКЕМ ӨТКЕРИЛЕДИ

МИЛЛИЙ БАНК—СИЗИҢ БАНКИҢИЗ!

ЖАҚСЫ ҲАЯЛ ҮЙ ИЙЕСИ

Үстимиздеги «Шаңарақ жылы»нда мәмлекетимизде әмелге асырылып атырған экономикалық реформалар ең дәслеп инсан мәплерине, соның ишинде семья тынышлығына, ауызбиршилигине, оның беккемлигине қаратылған.

Экономикалық реформаларды әмелге асырыўда тосқынлық етип атырған нызам бузылыў жағдайларының алдын алыў, пуқаралардың, соның ишинде ҳаял-қызлардың бузылған ҳуқықларын тиклеў, қорғаў бойынша прокуратура органлары тәрепинен бир қанша жумыслар исленип анықланған нызам бузыўшылық ҳәрекетлери бойынша тийисли прокурорлық тәсир шаралар көрилмекте.

— 1998-жылдың 6 айы даўамында ҳаял-қызларды зорлап намысына тийиў жынаяты 16 ға жеткен болса, өткен жылы бул көрсеткиш 29 ға жеткен. Бул жәбирлениўшилердиң басым көпшилиги жас өспиримлерден ибарат.

Ҳәзирги дәўирде ҳәр қыйлы тараўларда минсиз хызмет етип алғысқа ерисип атырған көплеп ҳаял-қызларды айтып өтиўге болады. Деген менен өзлериниң «ана», «ҳаял» деген мухаддес атларына дақ түсирип, оларға болған жеркенишли сезимди оятатуғын ҳаял-қызлар да ушырасып туратуғынлығы ашынарлы жағдай.

Өткен жыл бойы жүз берген жынаятлардың 8 пайызы ҳаял-қызлар тәрепинен жүз берген болса, усы жылдағы нызам бузыўшылық ҳәрекетлериниң 2,6 пайызы ҳаял-қызларға тийисли. Ҳаял-қызлар қатнасында қастан адам өлтириў 4, наркотик затларды сақлаў ҳәм сатыў (таратыў) 5, алдаўшылық бойынша 3 жағдай, парахорлық, саўда қағыйдаларын бузыў бойынша да көп ғана жағдайлар анықланды.

Атап айтқанда, усы жыл 27 март күни Тақыятас қаласы «Балалар үйи»нде бас шыпакер лаўазымында хызмет етиўши Мәдирейимова Қазна өз қараўында тәрбияшы болып ислеўши Тәжимуратова Жаңылдан «жумыс орнында қалдыраман» деп 2.000 сўм параны алған ўақытта усланды.

22 май күни, Нөкис пиво заводының цех баслығы болып ислеўши Қәдирова Клара Кегейли районының саўда базасында склад меңгериўшиси болып ислеўши Пиримбетовадан 5 мың сўм параны өз жумыс орнында алған ўақта иркилди.

Бул жүз берген жағдайлар бойынша жынаятлы ислер жуўмақланып судқа жиберилди.

Сондай-ақ жүдә аўыр жағдайда жүз берген жынаятлар өткен жылға қарағанда бир қанша өскенин көрсетти.

Беруний районының орайлық емлеўханасында акушер болып ислеўши 1961 жылы туўылған, семьялы Алланова Дилбар усы жылдың 2 апрели күни районның Гагарин көшесинде жасаўшы Дәстанбеков Нурғалийдиң үйине барып оның өмирлик жолдасы Нурымбетова Гулнара менен өз-ара сөз алысып қалып оны қастан өлтириў мақсетинде алып келген пышағы менен оның көкирек бөлимине бир рет урған. Ол өзиниң бул қатты ҳәрекетин рәҳимсизлик пенен даўам еттирип Нурымбетованың 1979 жылы туўылған баласы Қыдырбаев Анварға пышақ урып өзи ўақыя болған жерден қашып кеткен. Нәтийжеде жәбирлениўшилер аўыр жағдайда емлеўханаға түсти.

Айырым пуқаралар көп ғана ўақытлар даўамында бир тырнаққа зар болып ҳәр түрли жоллар менен емленип, балалы болып ата-аналық дәрежесине жетиўди әрман етип жүреди. Ҳеш қандай нәтийже болмағанлары бала асырап алыўға мәжбүр болады. Бул олардың балаға, шаңараққа деген меҳир-муҳаббатының күшли екенин көрсетеди. Ал гейбир жағдайларда өз қанынан дөреген нәрестелерин жаўызлық пенен өлтирип атырғанларды да ушыратамыз.

Елликқала районы Бостан қаласының турғыны 1979 жылы туўылған Хожамуратова Умида ҳеш ким менен некеден өтпей турып нызамсыз түрде балалы болған. Өз қанынан дөреген нәрестени усы район «Янгиер» фермер хожалығы аймағындағы салманың ишине өлтирип таслап, өзи қашып кеткен. Бул ҳәдийсе бойынша Елликқала районы прокуратурасы тәрепинен жынаятлы ис қозғатылып излеў жәрияланды.

Шоманай районы турғыны Сақтағанова Жанбийке де жоқарыда көрсетилгениндей жағдайда жас нәрестели болып өзиниң бул қылмысына пушайман болған ол өз перзентиниң басына балта менен урып өлтирип жаптың ырашына апарып көмип таслаған. Сақтағанова Шоманай районлық суды тәрепинен нызамлы түрде тийисли жазасын алды.

Мойнақ районы турғыны 1978-жылы туўылған Жумамуратова Замираның некесиз нәрестесиниң туўылғанына Замираның анасы Жумамуратова Бахытжан арланып туўылған нәрестени көрпешеге орап демиктирип өлтирген. Жүз берген ўақыя бойынша Жумамуратова Бахытжан суд тәрепинен тийисли жазаланды.

Ҳәр қыйлы жағдайларда жүз берип атырған жынаятлардың баслы себепшиси бул «ишиўшилик ҳәм шегиўшилик» деп қарасақ қәтелеспеймиз. Яғный айтқанда усы сыяқлы нызамсыз затлар қатарына киретуғын, қурамында наркотик араласпасы бар затларды сақлаў, сатыў, таратыў, қабыл етиў ҳәрекетлери бойынша жуўапкершиликке тартылып атырған ҳаял-қызлар да аз емес.

Мысалы, Төрткүл қаласы Адилов көшесинде жасаўшы, үш баланың анасы Г. Қошқарова сатыў ушын 0,8 гр триекти алып жүргенинде усланды.

Қоңырат районында жасаўшы Бекбосынова Светаның үйинен 130 гр көкнар қайнатпасы табылған.

Өзлериниң ҳаял заты екенлигине бийпәрўа қарап «ана» деген атына нуқсан келтирип өз ар-намысын пулға сататуғын, жеңил табиятлы ҳаял-қызлар санының көбейиўи кимди болса да ойландырса керек. Өткен жылы 298 ҳаял-қызлар, усы жылы 107 ҳаял-қызлар жеңил тәбиятлылар қатарында есапқа алынған.

Төрткүл қаласында жасаўшы пуқара З. Сапаева ҳеш жерде пайдалы жумыс пенен шуғылланбай өз үйинде жас қызларды пул арқалы ер адамлар менен ушырастырып келген.

Бундай адамлардың өсирген ул-қызларының келешеги қандай болыўы мүмкин? Ақыры бул семья адамды тек дүньяға келтирип ғана қоймай оны дурыс тәрбиялаўшы бесик емес пе?

Жоқарыда атап өтилген жағдайлардың жүз бериўи, ата-анаға, қала берсе, мектептеги оқытыўшыларға, улыўма кең жәмийетшиликке, аўыллық кеңес ақсақалларына жуўапкерли ўазыйпаларды жүклейди.

Ҳаял-қызлар тәрепинен жүз берип атырған жынаятлар қатарында олардың өз жанына өзи қаслық етиў ҳәрекетлери де ушыраспақта.

Өткен жылдың 6 айы даўамында ҳаял-қызлардың өз жанына өзи қаслық етиў ҳәдийселери 113 болған болса усы жылдың 6 айы ишинде 67 ҳәдийсеге жетти.

Бул ҳәдийселер көпшилик жағдайда семьядағы келиспеўшиликлер себепли жүз берип атыр.

1998 жылы 2 февраль күни Беруний районы турғыны 1970 жыл туўылған Жуманиязова Шийрин өз үйинде үстине салярка қуйып өзин-өзи өртеў нәтийжесинде 2-дәрежели күйик пенен емлеўханаға түскен.

Төрткүл районы Улығбек колхозында жасаўшы, 1983 жылы туўылған жас өспирим Сейитова Феруза өзин-өзи өртеп жиберип нәтийжесинде емлеўханада қайтыс болған.

Республика прокуратурасы тәрепинен ҳаял-қызлардың усы қатарлы ҳәдийселериниң алдын алыў бойынша тийисли шара илажлар ислеп шығылып мектеп ҳәм кәрханаларда, жаслар арасында түсиник жумысларын жүргизилмекте.

Ҳәдислерде «егер ата-анаң теңдей шақырып қалса дәслеп анаңа жуўап бер, соң атаңа»—деп көрсетилгениндей ҳәр бир ананың орны, қәдир-қымбаты, уллылығы жоқары дәрежеде баҳаланған.

Илайым, қызларымыз ертеңги күни «ана» деген уллы атқа мунәсип инсанлар болып жетилисиў менен бирге ҳәр бир шаңарақтың тәрбияшысы, уйтқыеы бола берсин.

Н. БАУБЕКОВ,
Қарақалпақстан Республикасы прокуратурасының бөлим прокуроры.
Қ. СЕЙТМУРАТОВ.
өз хабаршымыз

Ўқинг, бу қизиқ

ФАҚАТ ЗИЙНАТ ЭМАС...

Мисдан ясалган билакузук чиндан ҳам фойдалими ёки замонавий урфми?

Маълум бўлишича, мис билакузук металлотерапия деб аталадиган даволаш турининг воситаси ҳисобланади. Оз миқдордаги электр зарядга эга бўлган билакузук сирти теримиз сиртида мавжуд бўлган электр заряди билан ўзаро таъсирланиб, киши руҳиятига ижобий таъсир этади. Ундан асосан оғриқ қолдириш тадбирларида қўлланилади. Билакузук билакка тўғри тақилса, унинг терига тегиб турган жойларида яшил излар пайдо бўлади. Бу қўлланилган усул беморга ижобий таъсир кўрсатиб, шифо бахш этаётганидан дарак-дир.

ТОШЛАР ХОСИЯТИ

қаҳрабо.

Қаҳрабо ёш болаларга қувват бағишлаб, уларни бегона кўзлардан асрайди. Айтишларича, кимки қаҳрабони ёстиқ остига қўйиб ухласа, тинчгина ором оларкан. Алломаларнинг таъкидлашича, қаҳрабо баданга заҳиллик, юрак ўйнаши ва бошқа касалликлардан халос бўлишга ёрдам беради.

ОЛМОС

Олмос жасурлик ва мардлик белгиси ҳисобланиб касаллик ва омадсизлик устидан ғалаба келтиради. Олмос ўз кучига ишонтирувчи ва умидворлик белгиси ҳамдир. Шарқ алломаларининг ёзишича, ҳомиладор аёл қўлига олмос кўзли узук тақса, у бола туғаётганда қийналмас экан.

ТОПАЗ

Топаз инсонларни қўрқув ҳиссидан халос этади. У эркакларни жасурликка ундайди. Топаз олиб юрган денгизчилар бало-офатлардан омон қолишларига ишонишган.

Қарақалпақстан Республикасы прокуратурасы жәмәәтн бөлим прокуроры Камал Алемиповқа әкеси

АБДУЛЛАның

қайтыс болыўына байланыслы тереңқайғырыў менен көўил айтады.

«АДАМ ҲӘМ НЫЗАМ»
ШӨЛКЕМЛЕСТИРИЎШИЛЕР: Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Әдиллик Министрлиги ҳәм Ишки ислер Министрлиги.
Газета А-3 форматында нусқасы 10800 471 буйыртпа менен басылды.
Газета айына 3 мәртебе шығады.
Дизимге алынғанлығы туўралы гүўалық №00510.

Бас редактор Роза КӨБЕЙСИНОВА

Редакцияның жәмийетлик кеңесгөйлери:
Парахат АЙТНИЯЗОВ, Жаңабай САДЫҚОВ, Азат НУРЖАНОВ, Бахмурат СЕЙТМУРАТОВ, Батыр МАТМУРАТОВ, Фархад НИЗАМОВ, Кудайберген НИЯЗЫМБЕТОВ, Жаңабай ШЫЛМАНОВ, Замира ШАМУРАТОВА, Ҳакимбай ХАЛИМОВ.

Мәкан жайымыз:
Инд; 742000, Нөкис қаласы
Ғәрезсизлик көшеси №44 жай.
телефон: 4—47—59.

Басыўға рухсат етилген ўақты 12.30.
Индекси пуқаралар ушын — 321, кәрханалар ушын — 322.

Қарақалпақстан Республикасы Баспасөз бойынша Мәмлекетлик комитетиниң Нөкис полиграфкомбинаты